

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНТРАСТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Освітня програма «Французька мова і література»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад
включно), перша - французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Контрастивна лінгвістика
Викладач (-і)	Бігун Ольга Альбертівна
Контактний телефон викладача	097 804 70 09
Е-mail викладача	olga.bigun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Понеділок 16.00 ауд. 805
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «<i>Контрастивна лінгвістика</i>» належить до блоку вибіркових дисциплін, викладається у II семестрі 1 року навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька. Предмет контрастивної лінгвістики будується на основі знань, отриманих студентами з теоретичних курсів фонетики, граматики, лексикології, стилістики французької мови з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української, а принагідно й другої іноземної мови, що вивчається. Оскільки мова є суспільним явищем, то контрастивна лінгвістика як частина мовознавчої науки, належить до суспільних, тобто гуманітарних наук. Вона пов'язана з такими суспільними науками як історія, соціологія, психологія, народознавство, етнографія, логіка, із природничими науками – фізіологією, анатомією, а також семіотикою, зокрема лінгвосеміотикою, що стоїть на межі точних і гуманітарних дициплін.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Контрастивна лінгвістика” є систематизація знань студентів, отриманих у ході вивчення теоретичної фонетики, лексикології, стилістики, морфології та синтаксису французької мови; ознайомлення із сучасними тенденціями та напрямками розвитку зазначених аспектів. Особлива увага звертається на виявлення типологічних ознак порівнюваних фонетичних, лексико-стилістичних і граматичних явищ, розпізнання ізо- й аломорфних рис у зазначених системах обох мов та подальший розвиток навичок володіння будовою порівнюваних мов. Опанування курсу передбачає розуміння структури та функціонування мови, її міжрівневі та внутрішньосистемні зв'язки.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів з категоріальними апаратом та ввести в курс основних понять дисципліни; • сформувати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків та відношень; • навчити студентів розпізнавати ізоморфні та аломорфні риси у фонетичній, лексичній, граматичній системах французької та української мов; • розкрити основні лексичні й граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності еквівалентів у зіставляваних мовах. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Засвоєння навчальної програми дисципліни має забезпечити формування загальнонаукових, лінгвістичних, професійних компетентностей магістранта, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; - здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, 	

методологічних принципах і методичних прийомах лінгвістичного дослідження;

- володіння методами наукового аналізу і структурування мовного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі філології;
- здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати.

Результати навчання:

- застосовувати набуті теоретичні знання при аналізі мовних явищ; пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних явищ;
- аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці;
- застосовувати новітні методики у навчальному процесі, бути креативним та самонавчатись;
- дотримуватися правил академічної доброчесності;
- чітко й аргументовано пояснювати сутність філологічних проблем та власну думку щодо них;
- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька.	1	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання

<p>Тема 1. Контрастивна лінгвістика, її мета і методи дослідження</p> <p>Зіставний аналіз лексичної системи французької і української мов.</p> <p>Порівняння фонетичної/фонологічної системи</p>	<p>Лекція 1</p> <p>Практичне 1.</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див.: рекомендована література</p>	<p>2 год</p> <p>2 год</p> <p>6 год</p>	<p></p> <p>5</p> <p>5</p>	<p>1 тиждень</p> <p>2 тиждень</p> <p>13-14 тиждень</p>
<p>Тема 2. Зіставний аналіз лексичної системи французької і української мов.</p> <p>Морфологічна будова французького й українського слова.</p>	<p>Лекція 2.</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год.</p> <p>6 год</p>	<p></p> <p>5</p>	<p>1 тиждень</p> <p>13-14 тиждень</p>
<p>Тема 3. Зіставний аналіз фразеологізмів французької і української мов.</p> <p>Зіставний аналіз фразеологізмів французької, англійської і української мов.</p>	<p>Лекція 3</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год</p> <p>10 год</p>	<p></p> <p>10</p>	<p>1 тиждень</p> <p>13-14 тиждень</p>

<p>Тема 4. Порівняльна стилістика французької і української мов.</p> <p>Прагматика речення у французькій та українській мовах</p>	<p>Лекція 4</p> <p>Практичне заняття 2</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год</p> <p>2 год</p>	<p>Джерела 1 - 10.</p>	<p>2 тижде нь</p> <p>3 тижде нь</p>
<p>Тема 5. Сучасна зіставна лексикологія: здобутки та перспективи.</p> <p>Проблема <i>tertium comparationis</i> як незалежної мовної системи зіставляваних мов.</p> <p>Соціальна типологія мов. Напрями досліджень у площині зіставного мовознавства.</p>	<p>Лекція 5</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год</p> <p>2 год</p> <p>10 год</p>	<p>Джерело 1, с. 59-67; 3, с. 44-61; 5, с. 72-79; 10</p> <p>5</p> <p>5</p>	<p>4 тижде нь</p> <p>5 тижде нь</p> <p>13-14 тижде нь</p>

<p>Тема 6. Порівняльна морфологія французької і української мов. Частина мови в контрактивному аспекті.</p> <p>Спільні та відмінні риси морфологічних/синтаксичних системах</p>	<p>Лекція 6</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год</p> <p>10 год</p>	<p></p> <p>5</p>	<p>6 тиждів</p> <p>13-14 тиждів</p>
<p>Тема 7. Порівняльний синтаксис французького і українського словосполучення.</p> <p>Експліцитні та імпліцитні засоби вираження інтенції мовця.</p>	<p>Лекція 7</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год</p> <p>5 год</p>	<p></p> <p>5</p>	<p>7 тиждів</p> <p>13-14 тиждів</p>
<p>Тема 8. Порівняльний синтаксис простого французького і українського речення.</p> <p>Франкомовна, англomовна, українomовна мовленнєва поведінка.</p>	<p>Лекція 8.</p> <p>Практичне заняття 4</p>	<p>Див. вище</p>	<p>2 год.</p> <p>2 год</p>	<p></p> <p>5</p>	<p>8 тиждів</p> <p>9 тиждів</p>

Тема 9. Порівняльний синтаксис складного французького і українського речення.	Лекція 9	Див. вище	2 год		10 тижде нь
Тема 10. Контрастивна генологія Р. Гартмана та ідеї Б. Шпільнера. Принципові методологічні положення у текстозорієнтованих контрастивних студіях.	Лекція 10.		2 год		11 тижде нь
Роль контрактивної лінгвістики в розвитку моделювання мови	Практичне заняття 5		2 год	5	12 тижде нь
Міждисциплінарні витоки контрастивної лінгвістики	Самостійна робота		5 год	5	13-14 тижде нь
Підсумкова контрольна робота	залік			30	15 тижде нь

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система контролю знань студентів здійснюється через: <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль – (1) усне опитування на практичних заняттях, (2) тестові завдання, які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з курсу, контроль самостійної роботи (3) - реферат, презентація з пропонованих тем курсу; • підсумковий контроль – підсумкова контрольна робота: тестові завдання, які охоплюють матеріал курсу.
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова контрольна робота – тестові завдання, які охоплюють матеріал курсу. Тест складається з 30 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів соціокультурної та соціолінгвістичної компетенції. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Виправлений з

	неправильної на правильну – 0,5 бала. Нерозбірливо написана, невірна відповідь, її відсутність – 0 балів.															
Практичні заняття	<ul style="list-style-type: none"> Усне опитування з теми практичного заняття; Тестові завдання формату «множинний вибір», які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з теми семінарського заняття. <p>Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі п'ятибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного англійського мовлення. 4 бали – за повну відповідь, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок. 3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок. 2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого. 1 бал - за відповідь, що не відповідає питанню або за відсутність відповіді.</p> <p>Тестові завдання: 5/10 завдань формату «множинний вибір», виконання яких передбачає вибір правильного варіанту відповіді на питання теми, що розглядається на семінарському занятті. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Виправлений з неправильного на правильний – 0,5 бала. Нерозбірливо написана, невірна відповідь, її відсутність – 0 балів.</p> <p>Зразок завдання тесту до теми: 1. La grammaire contrastive a) se présente comme une théorie détaillée, complète et cohérente du système du langage, de surcroît naturelle intuitivement, plausible psychologiquement, et vérifiable empiriquement ; b) se présente comme une théorie détaillée, complète et cohérente de la structure du langage, de surcroît naturelle intuitivement, plausible psychologiquement, et vérifiable pratique ; c) se présente comme une conception détaillée, complète et cohérente de la structure du langage, de surcroît naturelle intuitivement, plausible psychologiquement, et vérifiable empiriquement.</p>															
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови отримання не менше 32 балів за аудиторну та самостійну роботу</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Контроль</th> <th>Аудитор на робота</th> <th>Самостійна робота</th> <th>Підсумкова контрольна робота</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Максимальна к-ть балів</td> <td>25</td> <td>45</td> <td>30</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	Усього	Максимальна к-ть балів	25	45	30	100					
Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	Усього												
Максимальна к-ть балів	25	45	30	100												
<p>7. Політика курсу</p> <ul style="list-style-type: none"> Студент повинен вчасно приходити на заняття. У випадку пропуску 5 чи більше лекційних / практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або 																

його/її підсумкова оцінка буде знижена;

- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь у практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на лекційних і практичних заняттях;
- Студент на свій вибір має підготувати один реферат, одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- Студент може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

Основна

1. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К.: Наукова думка, 1992. 224 с.
2. Гак В. Г. Сопоставительная лексикология. М.: Высш. шк., 1977. 247 с.
3. Гольденберг Т.Я., Никольская Е.К. Сборник упражнений по грамматике французского языка. М.: Высшая школа, 1979. 280 с.
4. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова. К. : "Вища Школа", 1997. 492 с.
5. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Т.І. К.: „Радянська школа”, 1991. 342 с.
6. Може, Г. Практическая грамматика французского языка. Ст-П., Лань, 1996. 420 с.
7. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Французский язык. Cours pratique de grammaire française. Харьков: Нестор Академік Паблішерз, 2006. 480 с.
8. Тарасова А.Н. Грамматика французского языка. М.: Иностранный язык. Оникс, 2000. 712 с.
9. Vasmanova A.G., Tarassova A.N. Syntaxe de la phrase française. Moscou : Vysšaya škola. 1986. 208 p.

Додаткова

10. Кочерган М.П. Мовознавство на сучасному етапі. *Дивослово*. 2003. № 5. С. 24-29.
11. Мечковская Н.Б. Семиотика. Язык. Природа. Культура: учебное пособие. Минск: Академия, 2004. 432 с.
12. Сахарчук Л.І. Методологія комунікативних досліджень: монографія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаніка, 2006. 214 с.
13. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 240 с.

Викладач _____

Бігун О. А.